

СТАНОВИЩЕ

От доцент Костадин Бонев Костадинов, Преподавател по Филмова и телевизионна режисура в Югозападен университет „Неофит Рилски“ Благоевград, по процедура за заемане на академична длъжност доцент в областта на висшето образование 8.4. Театрално и филмово изкуство и научна специалност Кинознание, Киноизкуство и Телевизия, кандидати д-р Светла Цоцоркова, д-р Радослав Камбуров

Кандидатът д-р Светла Цоцоркова е внесла всички необходими документи, доказващи основателността на нейната кандидатура. Централна част от доказателствения материал представлява защитата на докторската ѝ дисертация на тема **„РЕЖИСЬОРЪТ И ФИЛМОВАТА ПЛАСТИКА“**, филмите „Жажда“, „Бони и Льони“ и „Сестра“, публикувани монографии и статии, участие национални и международни научни, образователни и художественотворчески проекти, участия в майсторски класове и уършопи, множество награди на конкурси за творчество и изпълнение, дадени от национални и международни професионални форуми и организации.

Д-р Светла Цоцоркова е една от талантливите български режисьорки, част от поколението, което в последните години дава облика на новото българско кино. Нейните филми винаги се превръщат в център на всяка национална, или международна изява. Нейното име е разпознаваемо във филмовия свят. Тя е член на Европейската Филмова Академия.

Светла Цоцоркова доказва своите възможности и в областта на филмовата теория, защитавайки докторска степен с теоретичния си труд „Режисьорът и филмовата

пластика“. В този теоретичен труд тя анализира работата и изграждането на художествен метод на филмовия режисьор при създаването на един игрален филм.

Проследява неговите трансформации във времето, отчитайки динамиката на общественото развитие, с акцент на европейското кино, в периода от неговото създаване до наши дни.

В тази своя работа, Светла Цоцоркова демонстрира задълбочено познаване на филмовия процес във всичките му фази, от създаването на сценария до финализирането на филмовия продукт. Нейният опит от студентската скамейка до последния ѝ завършен филм, съчетан с нейната наблюдателност и аналитичност, ѝ помагат да защити тезата си убедително и безапелационно.

Анализирайки творческия процес във филми, които променят филмовия език и придвижват киното напред, докторантката заявява изненадващи тези, различни от общоприетите във филмовата теория. Прави го категорично и с неоспорими доводи.

Акцент в докторската ѝ дисертация е връзката на киното с идеологията през годините.

Със споменатия научен труд д-р Светла Цоцоркова постига няколко важни цели:

Взаимоотношенията между режисьор и оператор са анализирани в контекста на конкретния технически инструментариум, чрез който се реализира даден филм, но и в контекста на философията на изображението от гледна точка на наратива. Като доминанта се поставят творческите възможности и естетическата концепция на целия творчески екип, опряна на ясен набор от знаци и кодове.

Личният опит на Светла Цоцоркова е поставен в контекста на внимателно подбрани световни филмови практики.

Светла Цоцоркова извежда тезата, че основният елемент, който може да накара публиката в залата да повярва във филмовата действителност, изграждаща се в движение пред очите ѝ, е авторската концепция за света, неговото разбиране за истина и правдивост.

Предложените филми на Светла Цоцоркова показват наличието на единен естетически критерий, който движи целия снимачен екип по време на реализацията. Чрез тях тя разкрива флуидността на киното като изкуство и възможността то да черпи енергия от литературата и изобразителното изкуство, където аз включвам и фотографията. Не е подминат и къртовския труд, необходим в периода на предподготовката, за да могат

всички елементи, съставляващи цялото, да се превърнат в художествен продукт с единна логика и единна кръвоносна система.

С филмите си Светла Цоцоркова донесе награди от престижни филмови фестивали като Сънданс, Сан Себастиан, Сараево, Тайпе, Котбус, Люксембург и Арас.

Кандидатът д-р Радослав Камбуров е внесъл всички необходими документи, доказващи основателността на нейната кандидатура. Централна част от доказателствения материал представлява защитата на докторската му дисертация на тема „„Общуване с идеала в епохата на дигиталните медии – новата Градина““, късометражните му филми „Змей“, „Хавай“, „Инсомния“ и „Пастир“, цикълът лекции по Основи на филмовата и телевизионна режисура „Режисьорски изразни средства“, публикувани монографии и статии, участие в национални и международни научни, образователни и художественотворчески проекти, награди на конкурси за творчество и изпълнение, дадени от национални и професионални форуми и организации.

Д-р Радослав Камбуров е един от талантливите български учени и преподаватели, автор на монографии, свързани с връзката между изкуство и история на културите.

В своя научен труд „Търсенето на първообраза на Градината“, д-р Радослав Камбуров изследва историческите модели на свещеното време според традиционните общества. Той центрира вниманието си върху различните трактовки на Изгубения рай, който във всички древни общества се превръща в модел, към който обществата се опитват да достигнат отново, да поправят грешката, довела до неговата загуба. Според д-р Камбуров, това е „носталгичен порив за завръщане“, въпреки наслоената вина, че сме го загубили завинаги. Той търси семантичните корени на думата „рай“. За първи път образа на градината се появява с персийската древна култура. Райската градина бележи началото на човешкия път, който бидейки предначертан в една посока, никога не може да се върне в своето начало.

Първите описания на модела на разкъсаността между реалността и изгубената хармония на митичното ни първобитие, според д-р Камбуров могат да бъдат открити в Индия още в IX – IV век пр. н.е. , по – късно в Китай, древна Елада и Рим.

Говорейки за съвременните аспекти на Изгубения рай, д-р Камбуров анализира неговите съвременни имитации, свързани преди всичко с утилитарното и физиологическото удоволствие, на които в днешно време противостои единствено изкуството.

Що се отнася до късометражните филми на Радослав Камбуров, характерна е тяхната връзка с теоретичните търсения на кандидата. В тях се разглеждат философски проблеми, като най – ярко това е изразено в „Змей“, където една смърт бележи вододела между минало /Изгубения рай/ и настоящето, в което всевластен господар е Змеят.

Заклучение

Двамата кандидати имат потенциала, знанията и натрупания опит, за да им бъде присъдена академичната длъжност **доцент**. Но считам, че постиженията на д-р Светла Цоцоркова са по – категорични и имат по – широк национален и международен отзвук. Давам еднозначно предпочитанията си за кандидатурата на д-р Светла Цоцоркова за придобиване на академична длъжност доцент в областта на висшето образование 8.4. Театрално и филмово изкуство и научна специалност Кинознание, Киноизкуство и Телевизия

Дата: 16.08.2025

София

Рецензент:

Доц. Костадин Бонев – български кинорежисьор, преподавател по филмова режисура в ЮЗУ „Неофит Рилски“ Благоевград и по драматургия за документално кино в НАТФИЗ „Кр. Сарафов“ София, носител на национални и международни награди.